

ZPRÁVA O TRHU S MLÉKEM A MLÉKÁRENSKÝMI VÝROBKY

Vývoj cen:

CZV mléko	7,84 Kč/l
FOB SOM	1 770 USD/t
FOB SPM	1 850 USD/t
FOB máslo	1 600 USD/t

Obsah:

Situace na domácím trhu.....	1,2
Situace v zahraničí.....	3
Ceny placené zemědělcům a kurzy ČNB.....	3
Vývoj cen CZV a FOB za SOM – grafy.....	4
Vývoj cen FOB za SPM a máslo – grafy.....	5
Vývoz másla – graf a plnění dov. Kvót	6
Aktuality.....	7-8

Situace na domácím trhu

Ceny zemědělských výrobců podle ČSÚ

U cen zemědělských výrobců placených zemědělcům za mléko kravské třídy Q pokračoval i v únoru 2004 jejich pozvolný nárůst. Trend postupného zvyšování cen započal v říjnu loňského roku, kdy proti září vzrostla cena o 3 haléře na litr, tedy na 7,68 Kč za litr mléka kvality Q. Nárůst pak pokračoval každý měsíc ve zvyšování o 5 haléřů na litr, čímž bylo dosaženo lednové ceny 7,80 Kč za litr. V únoru se cena dostala na 7,84 Kč/l, ale ani tímto nárůstem nebyla překročena nejvyšší cena placená za mléko v loňském roce, kdy v lednu cena dosáhla 8,01 Kč/l. Při srovnání letošní únorové ceny s nejnižší cenou v loňském roce (ta byla v září 2003) došlo k nárůstu o 19 haléřů za litr. Při srovnání průměrné ceny za rok 2003 s rokem 2002 zjistíme, že v roce 2003 průměrná cena poklesla na 7,78 Kč/l což je o 29 haléřů méně než v roce 2002. Průměrná cena za první dva měsíce roku 2004 činí 7,82 Kč/l, což je proti průměru za rok 2003 vzestup o 4 haléře. V souvislosti s pokračujícím trendem ze čtvrtého čtvrtletí loňského roku, způsobeným přetlakem poptávky po mléce nad nabídkou (nízká nabídka mléka je způsobena zejména nedostatkem krmiv způsobeným suchem a expanzí některých mlékáren zvyšujících výrobu), lze předpokládat pokračování trendu zvyšování cen. Dalším motivem pro zvyšování cen placených zemědělcům, bude v květnu i vznik nové konkurence domácím mlékárnám v souvislosti s přistoupením ČR k EU. Podle předběžných informací se zejména německé mlékárny chystají vykupovat mléko od producentů z příhraničních oblastí.

Nákup mléka

Podle statistického šetření MZe nakoupily mlékárny v únoru 2004 celkem 195 919 tis. litrů

mléka, což je o 442 tis. litrů mléka méně než v únoru roku 2003 (index únor 04/únor 03 je 99,78 %) Při srovnání nákupu mléka v letošním únoru s lednem 2004, došlo k poklesu nákupu, a to o 8 783 tis. litrů (-4,29%) Z celkového nákupu mléka v únoru 2004 bylo 47,33% mléka nakoupeno v třídě kvality Q, a to je o 3,78% více než v únoru 2003, kdy bylo nakoupeno v kvalitě Q 43,55% z celkového nákupu mléka.

Zásoby sušeného odstředěného mléka

Za měsíc únor bylo vyrobeno 2 671,4 tun SOM, což je nárůst proti lednu 2004 o 59,2 tun, tedy o 2,27%. Při srovnání únor 2004 s únorem 2003 došlo letos k poklesu výroby o 16,5%.

Od října do prosince roku 2003 docházelo k neustálému zvyšování zásob SOM, které v prosinci dosáhly 6 002,1 tun. V lednu 2004 pak došlo k jejich razantnímu snížení o 1 777,7 tun, tedy na 4 224,4 tun a toto snižování pokračovalo i v únoru, kdy zásoba klesla na 3 484,4 tun. Při srovnání zásob v únoru 2004 s únorem 2003, došlo k jejich poklesu o 56,5%.

Zásoby másla

Výroba másla poklesla v únoru 2004 proti lednu 2004 o 8,13%, tedy na 5 208,6 tun a prodej vzrostl z 1 599,89 tun v lednu na 1 753,03 tun v únoru 2004. V lednu 2004 došlo k nárůstu zásob ve srovnání s prosincem 2003 až o 22% a nárůst pokračoval i v únoru, kdy ve srovnání s lednem vzrostla zásoba o 26,14% a dosáhla 2 700,7 tun. Při meziročním srovnání, klesla zásoba letos v únoru proti únoru roku 2003 o 3,36%.

Průměrná cena průmyslových výrobců za kilogram másla ve spotřebitelském 250g balení byla

v únoru 88,63 Kč, což je proti lednu pokles o 0,92 haléřů.

Zásoby sýrů

V únoru 2004 došlo k nárůstu výroby sýrů proti lednu 2004 o 1,5% a vyrobeno bylo 7 991,3 tun přírodních sýrů.

Zásoba sýrů přírodních u mlékáren vzrostla v únoru 2004 ve srovnání s lednem 2004 o 3,1% na 3 116,8 tun.

Státní zemědělský intervenční fond

Dne 29.3.2004 Prezidium SZIF na svém jednání schválilo vypořádání zálohových subvencí za IV. čtvrtletí 2003 v následující výši:

1) Máslo obsah vody max. 16%	33 600, Kč/t
2) SOM obsah tuku nejvýše 1,5%	13 000, Kč/t
3) SPM obsah tuku nejméně 26%	16 900, Kč/t
4) SPM obsah tuku nejméně 28%	17 238, Kč/t
5) Zahuštěné mléko slazené s obsahem tuku maximálně. 9%	3 500, Kč/t
6) Zahuštěné mléko neslazené s obsahem tuku maximálně 9%	3 500, Kč/t
7) Kasein potravinářský	32 500, Kč/t
8) Polotvrdý sýr Eidam polot. s obsahem tuku v suš. nejméně 25%	17 360, Kč/t
9) Polotvrdý sýr Eidam polot. s obsahem tuku v suš. nejméně 45%	21 700, Kč/t
10) Tvrdý sýr ementál. typu plnotučný s obsahem tuku v sušině nejméně 45%	26 040, Kč/t
11) Bílý sýr v sol. nálevu Akawi	16 000, Kč/t
12) Bílý sýr v sol. nálevu Istanbulu	16 000, Kč/t
13) Bílý sýr v solném nálevu Jadel	22 400, Kč/t

Nové výrobky oceněné značkou KLASA

Dne 3.3.2004 na potravinářském veletrhu Salima v Brně, byla přidělena prestižní značka jakosti KLASA následujícím mlékárenským výrobkům:

- Moravský bochník, 45% t. v s., plátkovaný, 100g.
- Krkonošský eidam, 30% t. v s., plátkovaný, 100g.

Výše zmíněné dva výrobky vyrábí Krkonošské sýrárny, a.s., Jičín

- Cottage, čerstvý sýr ve smetaně, 150g
- Lipánek kakaový, 80g
- Lipánek vanilkový, 80g

Výše zmíněné tři výrobky vyrábí Madeta a.s., České Budějovice

- Jesenka, 75g
- Kravík čokoládový, 250 ml.
- Salko, 397g

- Tatra Grand, 200g

- Trvanlivé mléko – jemné, 1l, 1,5% tuku

Výše zmíněných pět výrobků vyrábí Tatramléko s.r.o., Hlinsko v Čechách.

Školní mléko

V období od září do prosince 2003 bylo do 3 168 škol dodáno 9 422 774 ks balení mléčných svačinek, které spotřebovalo 40,50% žáků ze zapojených škol. Mlékárnám zapojených do projektu podpory spotřeby školní mléko, vznikl nárok na podporu 26 045 998 Kč.

Zahraniční obchod s mlékem a mlékárenskými výrobky

V únoru 2004 bylo do ČR dovezeno celkem 8 285 tun mléka a mlékárenských výrobků. Vývoz za stejné období byl 12 983 tun.

Zahraniční obchod s máslem

V prosinci 2003 bylo dovezeno nejmenší množství másla za rok 2003 28,21 tun, v lednu 2004 se dovoz másla zvýšil na 151,13 tun a v únoru se dovoz zvýšil až na 347,87 tun, což bylo způsobeno zejména otevřením nových preferenčních a smluvních celních kvót na dovoz másla. Celkem jsou otevřeny tři kvóty na dovoz másla respektive na určité podpoložky skupiny 0405. V rámci preferenčních kvót jsou to dvě kvóty na dovoz z EU jedna je na dovoz 266,7 tun a druhá na 100 tun, obě bez cla. Třetí kvóta je smluvní, v rámci dohod WTO, a ta je na 927 tun se sníženou celní sazbou 32%. Plnění výše zmíněných kvót je uvedeno v tabulce č.3.

Za únor 2004 bylo vyvezeno 1 344,45 t, což byl pokles proti lednu o 27,64%.

Nejvíce másla se v únoru 2004 vyvezlo do Estonska – 263 t, Polska – 180 t, USA – 178 t, Ruska – 160 t, Holandska – 154 t, Maďarska – 143 t a Dánska 140 tun.

Zahraniční obchod se SOM

Dovoz sušeného odtučněného mléka, byl v únoru minimální – pouze 86 kg. Naopak vývoz SOM je velmi intenzivní, a to zejména díky vývozním subvencím ze strany SZIF. V únoru se vyvezlo 3 104,81 tun sušeného odtučněného mléka.

Plnění dovozních kvót a spouštěcích úrovní

Tabulka č.3 o plnění dovozních kvót v rámci smluvních a preferenčních dohod, které má ČR s některými státy, světovou obchodní organizací (WTO) a EU je uvedena na straně 6.

Plnění spouštěcích úrovní pro rok 2004 zatím neuvádíme, jelikož nebylo vydáno příslušné nařízení vlády, stanovující jejich výši.

Situace v zahraničí

Ceny FOB západní Evropa

Světové tržní ceny v paritě vyplaceně loď (FOB) v západní Evropě, v březnu stagnovaly u másla a sušeného plnotučného mléka. U sušeného odtučněného mléka cena výrazně vzrostla.

Světová tržní cena FOB západní Evropa byla v březnu u másla 1 600 USD/t. U sušeného odtučněného mléka se proti únoru cena zvýšila o 170 USD/t a činila tedy 1 770 USD/t. U sušeného plnotučného mléka se v březnu cena nezměnila, a zůstala tak na 1 850 USD/t.

TIS^{ČR}

Tab.: č.1 Ceny placené zemědělci za kravské mléko třídy Q.

měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
rok												
1994	5,92	5,91	5,92	5,90	5,89	5,86	5,83	5,76	5,74	5,82	5,93	6,01
1995	6,20	6,46	6,48	6,53	6,55	6,53	6,49	6,41	6,39	6,49	6,60	6,66
1996	6,76	6,87	6,90	6,92	6,94	6,90	6,87	6,89	6,89	6,95	6,97	6,99
1997	7,05	7,14	7,13	7,10	7,08	7,08	7,14	7,12	7,15	7,19	7,29	7,36
1998	7,62	7,93	7,95	7,99	7,97	7,96	7,98	7,91	7,91	7,92	7,76	7,68
1999	7,67	7,77	7,73	7,57	7,01	6,47	6,65	7,14	7,16	7,11	7,28	7,41
2000	7,42	7,47	7,48	7,48	7,48	7,47	7,47	7,48	7,48	7,49	7,51	7,50
2001	7,54	7,67	7,69	7,69	7,73	7,73	7,73	7,73	7,73	7,78	7,88	7,99
2002	8,07	8,16	8,15	8,15	8,12	8,08	8,05	8,01	8,00	8,00	8,00	8,01
2003	8,01	7,95	7,91	7,87	7,77	7,72	7,69	7,66	7,65	7,68	7,70	7,75
2004	7,80	7,84										

Zdroj: ČSÚ

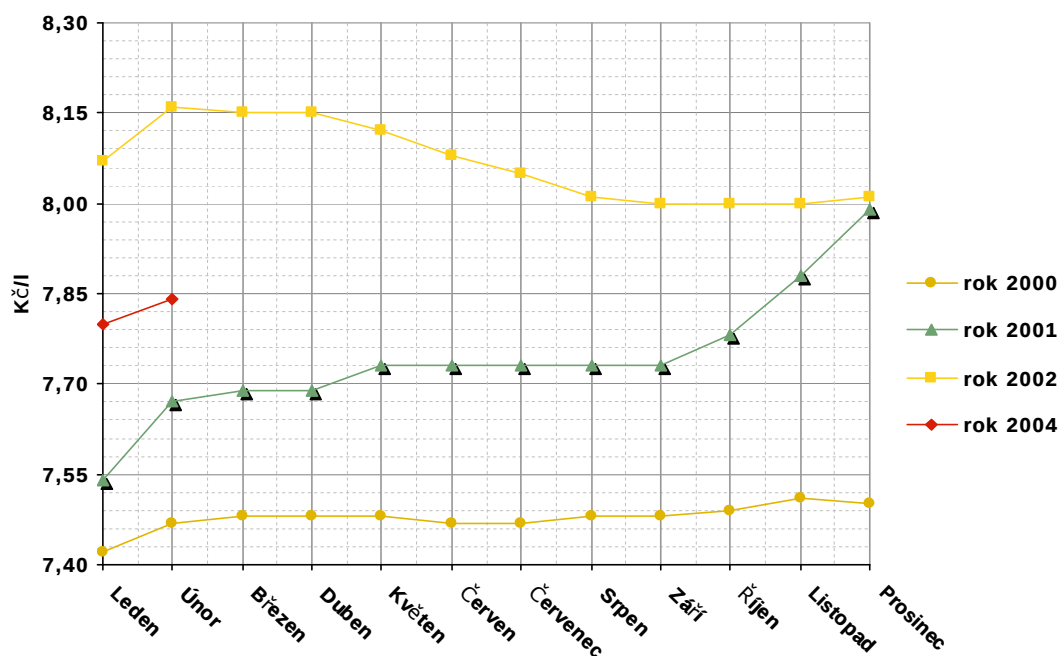
Tab.: č.2 Kurzy devizového trhu měsíční průměry za rok 2003 a 2004

měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
USD03	29,653	29,374	29,393	29,157	27,095	26,936	28,035	28,999	28,849	27,354	27,343	26,320
USD04	25,949	25,985	26,902									
EUR03	31,490	31,645	31,758	31,625	31,391	31,410	31,877	32,289	32,354	31,985	31,974	32,313
EUR04	32,723	32,857	32,984									

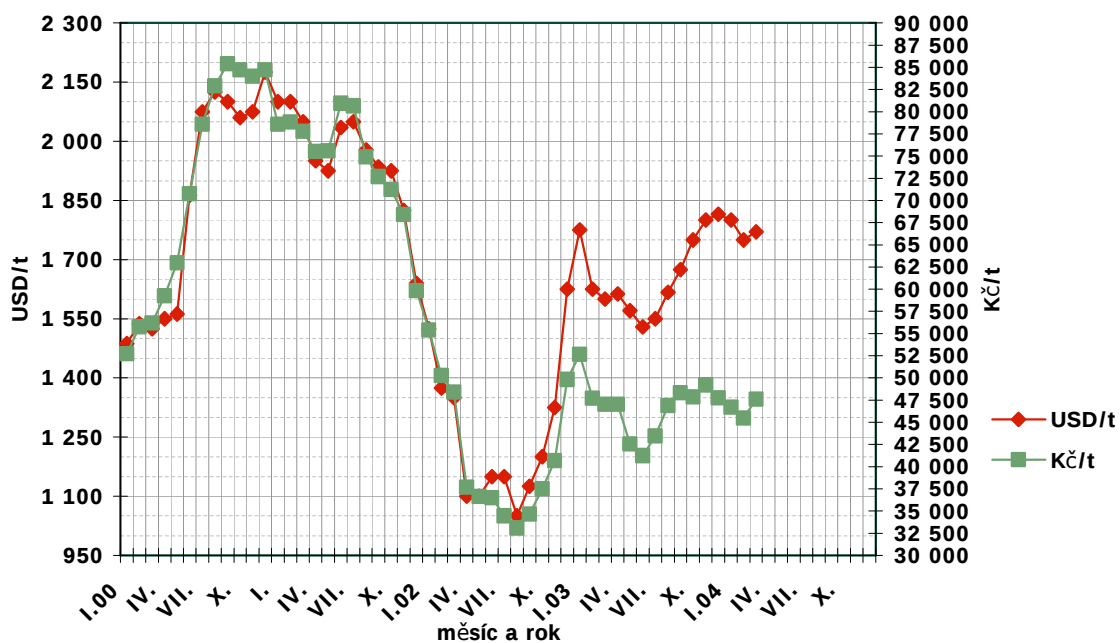
Zdroj: ČNB

Vývoj cen placených zemědělcům (NC) za mléko jak. tř. Q v letech 2000 - 2003

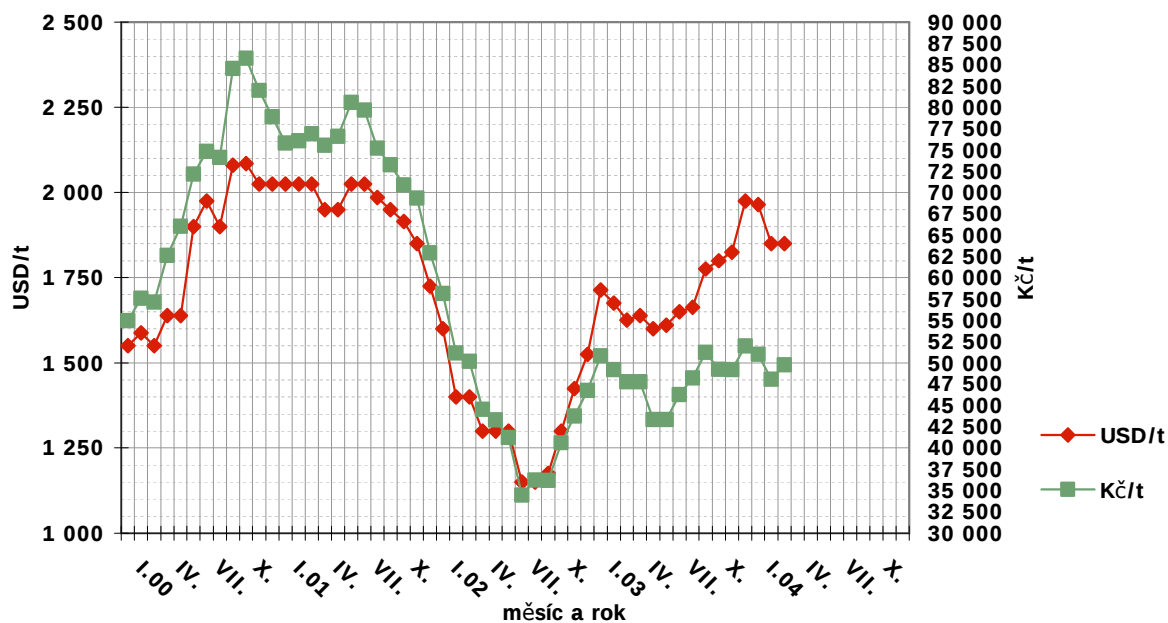

Vývoj ceny FOB za SOM v letech 2000 - 2003

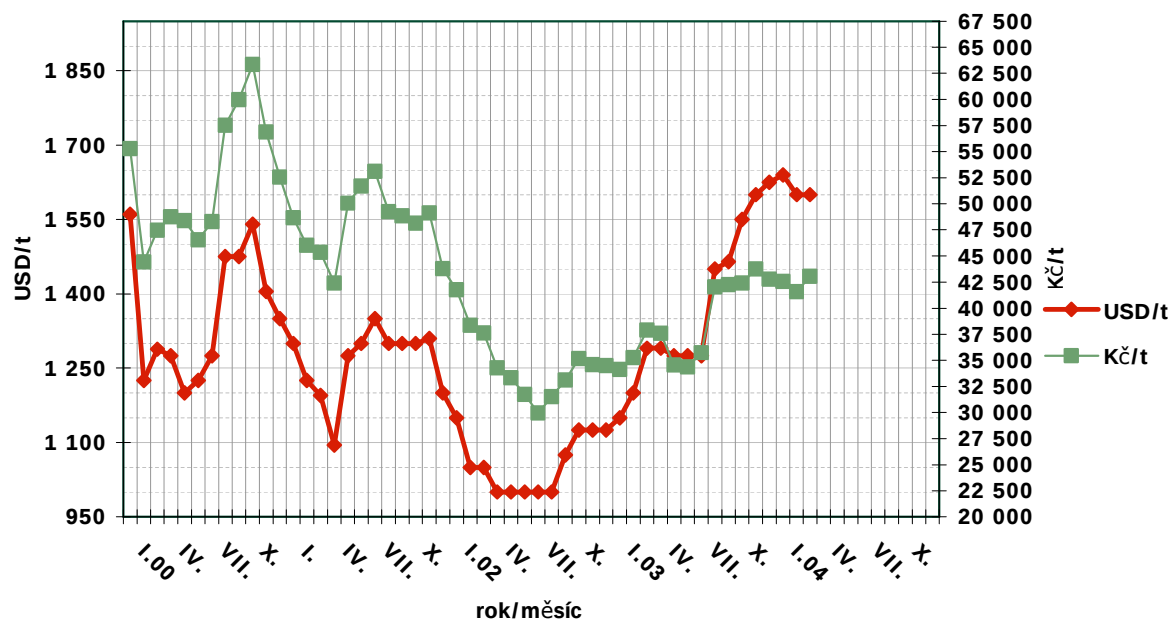

Vývoj cen FOB za SPM v letech 2000 - 2004

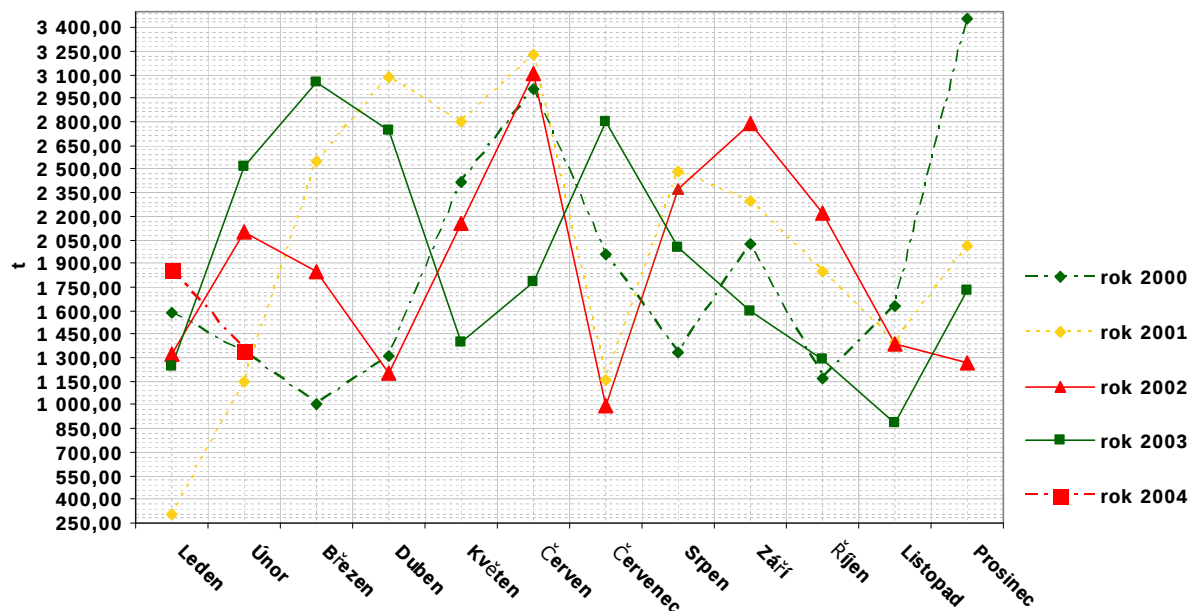

Vývoj světových cen FOB u másla v letech 2000 - 2004

Vývoz másla z ČR v letech 2000 - 2004

Tab.: č.3 Plnění preferenčních a smluvních dovozních kvót k 31.3.2004

Země	Název kvóty	Celní kvóta v kg	Čerpání v %	Platnost celní kvóty
EU	Jogurty	200 000	Uzavřeno	2.1 – 30.4
Bulharsko	Jogurty	33 400	0	2.1 – 30.4
Maďarsko	Jogurty	133 400	0	2.1 – 30.4
Turecko	Jogurty	66 700	0	2.1 – 30.4
WTO	Jogurty	2 223 500	Uzavřeno	2.1 – 30.4
EU	Máslo	266 700	6,73	2.1 – 30.4
EU	Máslo	100 000	Uzavřeno	2.1 – 30.4
WTO	Máslo	927 000	67,76	2.1 – 30.4
EU	Mléko a smetana zahuštěné	133 400	46,47	2.1 – 30.4
Maďarsko	Mléko a smetana zahuštěné	266 700	8,24	2.1 – 30.4
EU	Podmáslí a jogurt a ost. mléka a smet.	166 700	20,43	2.1 – 30.4
EU	Sušené mléko	333 400	26,71	2.1 – 30.4
WTO	Sušené mléko	636 700	4,01	2.1 – 30.4
EU	Syrovátka a výr. z přír. složek mléka	200 000	61,15	2.1 – 30.4
Bulharsko	Sýry	33 400	45,00	2.1 – 30.4
EU	Sýry	200 000	0	2.1 – 30.4
Chorvatsko	Sýry	83 400	0	2.1 – 30.4
Maďarsko	Sýry	100 000	51,37	2.1 – 30.4
EU	Sýry a tvaroh	2 465 000	37,23	2.1 – 30.4
Turecko	Sýry a tvaroh	33 400	0	2.1 – 30.4
Slovinsko	Sýry a tvaroh	50 000	80	2.1 – 30.4

Zdroj: GR Cel

Aktuality

Zemědělce mají v EU proti cenovým výkyvům chránit zásahy na trhu

Vláda dnes večer schválila další část předpisů, které po vstupu Česka do EU umožní zásahy na agrárním trhu podle evropských pravidel. Informoval o tom Luboš Šikula z tiskového odboru kabinetu. Takzvaná tržní opatření chrání rolníky proti přílišným výkyvům cen vybraných zemědělských komodit. V unii již fungují několik let a přispívají ke stabilizaci trhu, uvedlo ministerstvo zemědělství. Nestabilita farmářských cen je jedním z problémů, s nímž se domácí zemědělci u řady komodit potýkají. Například u obilovin rozhodoval dosud o zásahu na trhu podle aktuální situace Státní zemědělský intervenční fond. Po vstupu do EU bude dlouhodobě vyhlášena minimální cena, za níž mohou zemědělci produkci odprodat vždy, pokud ji nejsou schopni po určité období zpeněžit lépe na trhu.

Jde ale o poslední záchrannou síť, protože intervenční cena je vždy nižší než tržní. Tržní opatření společné zemědělské politiky EU bude v tuzemsku zajišťovat SZIF. V rámci toho bude spravovat také podpory pro vývoz zemědělských a zpracovaných potravinářských výrobků. Nařízení, které dnes vláda schválila, upravuje formu žádostí, registr vývozců nebo kauce, které musí exportéři skládat. EU má společná tržní opatření pro základní komodity, jako jsou obilí, mléko, hovězí maso a škrob. Zvláštní systém platí pro cukr. Při převisu nabídky nad poptávkou EU podporuje export, provádí intervenční nákup nebo dotuje soukromé skladování. Dosud uplatňovaná podpora vývozu sladu podle předpisu schváleného kabinetem skončí k 30. dubnu. Slad totiž EU řeší v rámci společné organizace trhu s obilovinami.

Zdroj: ČTK,

Výrobci francouzských sýrů a vín brání svá privilegia

Dát si Rigas Šampanietis může být v Rize dobrý nápad, ale ve francouzské oblasti Champagne se to líbit nebude. Podobné to bude s chorvatským sýrem "á la roquefort" nebo s argentinským burgundským. Co pojmenování, to pojem, za kterým jsou specifické místní podmínky, pevně kodifikované výrobní postupy a často i staleté tradice, takže se nelze divit, že se francouzští výrobci brání. Staletou tradici má ovšem i parazitování na proslavených značkách. První edikt, který trestal prodejce falešného roquefortu, byl vydán v Toulouse už v roce 1666. Někdy se říká, že historie francouzských chráněných značek původu (appellations d'origine contrôlée - AOC) začíná právě tímto letopočtem.

Dnes je AOC asi 450, z toho sýry tvoří necelou desetinu. Kromě roquefortu sem patří třeba reblochon, comté, bleu d'Auvergne nebo camembert de Normandie. Ne však camembert "jenom tak" - ten může bez problémů vyrábět kdekdo, protože než se jeho výrobci stačili vzpamatovat, bylo tu tolik kopií, že

už s tím nešlo nic dělat. Podobně prý na tom byla italská mozzarella.

Zvlášť u prvních dvou - roquefortu a reblochon - se jméno protiprávně užívá "skoro všude, v Argentině, v severní Evropě, kde chcete", řekla Yvonne Amramová z Národního sdružení chráněných značek. Argentinu, Brazílii, ale třeba i Bulharsko nebo Chorvatsko jmenuje taky Marie Verdaguerová z konfederace výrobců roquefortu v jihofrancouzském Millau. Ne všude se podle ní daří tradiční značku obhájit, třeba proto, že někdy chybí zákonné nástroje. Obrana je přitom drahá, i když tato konfederace si ji při objemu výroby 18.000 tun ročně ještě může dovolit. Co ale výrobci malých AOC?, řekla Verdaguerová. Snahám bránit značku se nelze divit už proto, že třeba výrobci platí draž surovinu - mléko.

U roquefortu se udává, že cena mléka je dvakrát vyšší než průměrná tržní cena v Evropské unii. Na druhé straně jsou sýry AOC v průměru o třicet procent dražší než ostatní. Tato šlechta mezi sýry tvoří asi dvanáct procent celkové výroby sýrů v zemi. Tři čtvrtiny případů neoprávněného použití názvu chráněného označením AOC však připadá na víno a alkohol, řekl právní poradce Národního ústavu chráněných značek (INAO) Fabrice Wenger. Hlavní viníci? Jsou v obou částech Ameriky, v Evropě a v jihovýchodní Asii. Jenom v Asii prý výrobci francouzského koňaku odhadují ztráty způsobené uzurpací značky na 100 milionů eur ročně.

Sdružení výrobců šampaňského (CIVC) vydává každoročně na ochranu této značky asi pět milionů eur (160 milionů korun). Většina této částky je věnována na vzdělávací a informační kampaně o šampaňském, ale část jde na "více donucovací akce", sdělil mluvčí sdružení. V Belgii tak dosáhli zákazu piva Champagnebeer (i s dodatkem "světová odpověď vdově Cliquotové"), ve Francii museli přestat vyrábět voňavku Bain de Champagne, proces se vedl i proti už zmíněnému Rigas Šampanietis.

Každý rok je prý ovšem ve světě zaznamenáno 100 až 200 pokusů zaregistrovat značku výrobku obsahující slovo Champagne nebo jeho napodobeninu. Na této značce se snaží přizívat i místní podnikavci. Jeden vinař byl odsouzen za to, že pod názvem Champagne vyráběl víno z hroznů, které sice byly sklizeny v této oblasti, ale nad kvótu pro výrobu šampaňského, kterou povolují přísná pravidla pro udělení AOC. Mělo to tudíž být podstatně levnější šumivé víno. Na nedostatek "zájmu" si nemusí stěžovat ani bordeaux.

Podle časopisu L'Expansion udělala společnost Baron Philippe de Rothschild hořkou zkušenost, když se koncem 90. let objevily falešné láhve vína mouton cadet na čínském trhu. "Nejenže to poškodilo nás

obraz, ale musili jsme vydat asi tři miliony eur, abychom ten problém urovnali," řekl ředitel společnosti.

V zemích střední a východní Evropy, které se chystají na vstup do Evropské unie, nevidí oslovení představitelé INAO ani sdružení výrobců šampaňského v tomto ohledu velké problémy. Přijetí unijního zákonodárství (acquis communautaire) by podle nich mělo respektování AOC plně zajistit.

Zdroj: ČTK,

Spotřeba mléka v poslední době roste, za EU ale stále zaostává

Spotřeba mléka v tuzemsku po propadu v první polovině 90. let v posledních letech stoupá. Loni se zvedla o 1,4 procenta na 223,6 kilogramu na osobu ročně, vyplývá z dnešních předběžných údajů Českomoravského svazu mlékárenského. Češi však stále konzumují méně mléka a mléčných výrobků, než je obvyklé ve vyspělých zemích EU. Spotřeba na hlavu je tam nejméně o třetinu vyšší. Domácí propad z 260 kilogramů ročně v roce 1989 na zhruba 188 kilogramů v polovině devadesátých let byl způsoben cenovou liberalizací a zdražením mléčných výrobků. Poté se spotřeba začala zotavovat a v roce 1999 překročila hranici 200 kilogramů. Podle ředitele svazu Michala Němce zájem spotřebitelů roste díky rozšiřování sortimentu, jakosti i lepším obalům mléčných výrobků. Čechům rostoucí měrou chutnají hlavně sýry. V roce 1989 jich snědli 7,8 kilogramu na hlavu ročně a po poklesu na počátku devadesátých let se spotřeba

zvedla až na loňských 11,3 kilogramu. Pořád je to ale ještě méně než v EU, kde je ve vyspělých státech průměr přes 20 kilogramů, uvedl Němec. Světové prvenství drží Češi v konzumaci tavených sýrů. Obliba zakysaných výrobků měla poněkud jiný vývoj a na rozdíl od ostatních kategorií se jejich konzumace zvyšovala v podstatě již po roce 1990. V poslední době ale stagnuje asi kolem 14 kilogramů. Konzumního mléka spořádal v roce 1989 každý Čech něco přes 90 kilogramů. Po pádu na 60 kilogramů ročně v 90. letech spotřeba zůstává zhruba na této úrovni. Sortiment mlékárenských výrobků je podle Němce v mnoha směrech srovnatelný s vyspělou Evropou. Potvrzuje to i dojem zahraničních odborníků z prezentace českých sýrů během pražského sympozia Mezinárodní mlékařské federace. Podle Jiřího Kopáčka z Českomoravského mlékárenského svazu se zahraniční experti vyjadřovali s uznáním o sortimentu i kvalitě výrobků. Velký prostor, který domácí mlékaři ještě plně nevyužili, představují speciality a nové odlišné výrobky, uzavřel Němec. Semináře Mezinárodní mlékařské federace na téma sýry se v Praze zúčastnilo na 380 odborníků z více než 40 zemí. Akce trvala od neděle do dneška. Federace funguje od roku 1903 a Československo bylo členem od roku 1922.

Zdroj: ČTK,

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Robert Zavadil
ředitel odboru. agrární informatiky

tel.: 222 871 509
fax: 222 871 536
e-mail: zavadil@szif.cz

Komoditní manager

Bc. Petr Šup

tel.: 222 871 544
fax: 222 871 591
e-mail: sup@szif.cz

Rozmnožování anebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS^{ČR} SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS^{ČR} SZIF.